

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theophili Bernardini E Societate Iesv De Religiosæ Perseverantiae Præsidiis Libri XI. ...

Bernardin, Théophile

Antverpiae, 1622

8. Sua vnicuiq[ue] tempora præstola[n]da.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47032)

Orat. 1.

vnus. Quis hîc non expauescat? & prudentiæ immensum quiddam ad curandos animos exigat? cumque Nazianzeno exclamet; *Profecto ars quædam artium ac scientia scientiarum mihi esse videtur, hominem regere.* Si enim id verè dicitur de illis, qui cum auctoritate præfunt, & quod rectum est præcipere possunt, quanto magis in eis locum habebit quorum omnis actio precaria est, & voluntaria persuasionem vim fortitur? Non venio ad singula; satis enim horum veritas constat, & à proposito longius forsan euagaremur: ad ea quæ viciniora sunt pergendum.

C A P V T V I I I.

Sua cuique tempora præstolanda esse.

3. p. Pastor.
Admon. 26.

Q Vam in sententiam peropportunus est Magnus Gregorius, aptissimè docens eum qui præcipit impetu, ante conueniens tempus ad alios curandos prosilit, viam profectui qui futurus fuisset improuidè occludere: & non raro, pro scientia, citius quàm par esset ostentata, vel ignorantia opinionè laborare, vel à consequenda vera in posterum scientia arceri. Implumes autem pulli, si præmaturè volare tentarent, non alta peterent, sed in ima præcipiti ceciderent: necdum solidatum fornitem qui grauius onerat, non ædificium, sed ruinam præparat: & quæ feminae conceptas proles priusquam formentur exciunt, non domos prolibus, sed cadaueribus tumulos replent: & sunt vniuersæ rei maturandæ sua certa tempora, quæ nisi magno rerum damno præueterere non possis. Hoc in corporibus, hoc etiam verum est in animis, non tantùm quod ad scientiam, sed ad virtutes, ad munera & opera diuina spectat. Quamuis enim temporum & ætatum atque occasionum dominus sit & arbiter Deus, & illa ubi voluerit, ac prout voluerit obseruet aut mutet; summa tamen moderatione, & suis omnia temporibus perficit. Cuius prudentia etiam posteris exemplo prælucet Christus Dominus, Apostolis præcepit, *Ut autem sedete in ciuitate, donec induamini virtute ex alto,* non prius eos ad prælia pro-uolare cupiens, quàm robur & arma diuinitus acceperunt: quid enim præter cladem è bello referat, qui impar & imparatus pugnam temerè aggreditur? In ciuitate verò, D. Gregorio interprete, *confidemus, si intra mentium nostrarum claustra constringimus, ne loquendo exterius euagemur; ut cum virtute diuina perfecti diuidimur, tunc quasi à nobismetipsis, foras etiam alios instruentes excamus.* Et verò

Luc. 24.

Qui priusquam doceret, cœpit facere; hoc ipsum tanto antè præmonstrauit, quando factus annorum duodecim, remansit puer Iesus in Ierusalem, ibidemque mox parentes eius inuenerunt illum in templo sedentem, in medio doctorum, audientem illos, & interrogantem; non autem docentem, vel arguentem, vel increpantem;

Luc. 2.

quæ tamen optimè & diuinitatis auctoritate, & eximis singularitate sapientiæ poterat, sed prudenter humilibus maluit, quàm temerè præfidentibus exempla præbere.

Idem quoque Prophetis solenne fuisse comperimus, latebant, in lucem pro-
 dire reculabant, quamdiu pateretur Deus. Ille quoq; qui plus aliquid quàm Pro-
 pheta, qui facula fuit ardens & lucens Ioannes Baptista, ardotes internos inflā-
 mare, & copiosam sibi Spiritus vim intus reponere fategit, priusquam hominū
 animos pertentare, & à vitijis inolitit auocare niteretur. Namque vt S. Euangeli-
 sta scripsit, *Puer crescebat, & confortabatur spiritu, & erat in desertis vsque in diem offen-*
sionis sue ad Israel. Puer ille qui iam ex utero matris, si non corpore, at mente puer
 esse desierat, latebat, orationi vitæq; asperitati deditus, nec tam incrementa ex-
 spectabat ætatis, quàm Domini Dei vocem, iubentis vt sese Israëlī palām faceret,
 Messieq; venturo animos pararet. *Crescebat, confortabatur spiritu, vt legitimus Dei*
nuncius euaderet, magnaq; libertate clamaret, Genimina viperarum, quis vos docuit
à ventura ira fugere? nec Herodis tyrannide paueret, & saxea Iudæorum corda
molliret, & verba eius tanta verissimi testis auctoritate pollerent, vt is, Agnus
Dei, Saluator mundi, Filius Dei credi posset & deberet, quem Ioannes talem ef-
se testatus esset. Numquid non verba mea sunt quasi ignis, dicit Dominus, & quasi mal-
leus conterens petram? Nonne cor nostrum, inquebant experti, ardens erat in nobis, dum
loqueretur in via, & aperiret nobis Scripturas? Verba eiusmodi, nō verba mollia, flac-
 cida, turgescencia, euanida; sed fortia, sed penetrantia, sed pertinaciam, menda-
 cium, libidinem, errorem, & vitium omne debellare potentia, sed ad intrinsum
 spiritus penetrantia, malorum radices euellētia, solidarum virtutum semen im-
 plantantia, sibi à supremo spirituum Domino & omnium potente Deo, in a-
 nimum illabi, & ad ista fortiter vibranda vires dari, oratione, ieiunio, afflictatio-
 ne castissimi corporis, & omnium rerum aspernatione contendeat.

His insiste vestigijs, qui venturo in aliorum animos Domino domiciliū præ-
 parare desideras, ab omni hominum familiaritate secede, solus cum solo Deo
 colloquia miscere disce, parco victu, seueriusq; habendo corpus, carnem spi-
 ritui subijce, tibi que intentus quid cordi tuo loquatur Dominus attende: etenim
 proculdubio per Superiores & Præpositos tuos administratos loquetur; si tacue-
 rit, ipsum silentium, sermo erit, tibi in eodem vt quiescas indicens; sin verò te Su-
 periorum iussu emiseric, faciet idoneum suæ voluntatis interpretem, & vt olim
 Ieremiæ, dabit verba sua in ore tuo, verba quæ non reuertentur vacua, quæ pe-
 tras conterent, & rigentia auditorum corda succendent. Si vltro profilieris, si nō
 suo tempore eruperis, quid nisi ad temeritatem proficies?

Itaque, vt sibi quisque quàm alteri propior est, & dare volenti prima esse cura
 debet, vt vnde dare possit habeat, id etiam sapiens quisque spectare primū de-
 bet, vt mentem suam omni vitiorum caligine atque perturbatione puram, vir-
 tutibus exornet, tanto que lucis calore compleat, vt nec obscurari nec intepefce-

te facillè possit, malit semotæ ab actione vitæ tenuem fructum indirupta quiete sectari, malit nulla sæculari cura, nulla variorum casuum distentione, nulla cenodoxiæ & vanitatis elatione, nulla vilius sollicitudinis molestia tangi, & modico fructu, ac quodammodo agelli sui prouentu vtcunq; victitare, quàm affectare lucra maiora, quæ etiam si quaestuosissima conuersione multorum parata fuerint, quotidianis tamen mundanæ conuersationis, & blandientium rerum diminutionibus absumentur; atque exinde quoque nondum satis firmatam mentem prægrauando, latiorem ducent ruinam, & omnia in præceps rapiunt. *Melius est modicum iusto, super diuitias peccatorum multas.* Melior est pugillus vnus cum requie, quàm duo pugilli cum labore & presumptione spiritus. Quare verissimè apud Cassianum pronunciauit vir sanctus Abrahamus, & illud, & nonnisi dispendijs implicari infirmos illos, qui, vt loquitur, cum etiam de sua salute sint dubij, ipsiq; adhuc magisterio atque institutione egeant aliena, ad conuertendos alios & regendos, diabolicis illusionibus instigantur, qui que etiam si potuerint lucra aliqua ex quorundam conuersione conquirere, impatientia sua atque inconditis moribus, quidquid acquisierint profligabunt. Illud namque eis quod Aggeus Propheta describit euenit. Et qui mercedes congregat, misit eas in sacculum pertusum. Verè enim lucra sua in pertusum sacculum condit, qui quidquid per aliorum conuersionem videtur acquirere, intemperantia cordis sui, & quotidiana animi distentione disperdit. Itaque fiet vt, dum vitiora lucra per aliorum credunt institutionem parare se posse, etiam sua correctione priuentur. Sunt enim qui se diuites ferunt, nihil habentes, & sunt qui se humiliant in multis diuitiis. & Melior est vir in ignobilitate seruans sibi, quàm qui dignitatem suam acquirit & indiget pane.

Psal. 36.
Ecl. 4. sec.
70.
Coll. 24. c.
13.

Agg. 1. sec.
70.

Prov. 13.
& 12. sec.
70.

De conuers.
ad cler.
1. 27.

Homil. 18.
in Cant.

Asperius minaciusque quodam loco D. Bernardus: Vnde ambitionis impudentia tanta, vnde vasa tanta presumptionis humana: audeatne aliquis vestram, terræ cuiuslibet reguli, non præcipiente, aut etiam prohibente eo, occupare ministeria: præcipere beneficia: negotia dissipare? — Va ministris infidelibus, qui necdum reconciliati, reconciliationis aliena negotia quasi homines qui iustitiam fecerint apprehendunt. Va filiis ira qui se ministros gratia profitentur. Va filiis ira qui pacificorum sibi usurpare gratia & nomina non verentur. Va filiis ira qui fideles sese mediatores pacis vt peccata populi concedant mentiuntur. Va qui ambulantes in carne, Deo placere non possunt, & placere vult præsumunt. Sed ista declamat in eos, qui vel ambitione vel auaritia periti, dignitates Ecclesiasticas venantur: de quibus non est cur agamus, at de illis qui peccati maturo zeli feruore rapiuntur: quos vir idem sanctus alio loco fursum deortantem non illepidè verbat: sparsim seligam, & interiecta nonnulla omitam.

Quod tuum est, spargis, inquit, & perdis, si priusquam infundaris tu totus, semper nus festines effundere. nimirum, vita & salute quam alteri das te fraudas, dum sacra vacuus intentione, gloria inanis vento inflaris, aut terrene cupiditatis veneno superceris, & letali apostemate turgens interis. Multos hodie habemus tanta caritatis, vt

antè effundere, quàm infundi velint, loqui quàm audire paratiores, & promti docere quod non didicerunt, & alijs præesse gestièntes qui seipsos regere nesciunt. Ego nullum ad salutem pietatis gradum illi gradui anteponendum existimo quem Sapiens posuit dicens: Misere anima tua placens Deo. Quod si non habeo nisi parumper *Eccl. 10.* lei quo vngar, putas tibi debeo dare, & remanere manis? Seruo illud mihi; & omnino, nisi ad Propheeta iusionem non profero. Si insituerint rogantes aliqui ex his, qui fortè existimant de me supra id quod vident in me, aut audiunt aliquid ex me, respondebitur eis: Ne fortè non sufficiat nobis & vobis, ite potiùs ad venientes, & emite vobis. Ceterùm tu frater cui firma satis propria salus nondum est, cui caritas adhuc aut nulla est, aut adeo tenera atque arundinea, quatenus omni statui cedat, omnicredat spiritui, omni circumferatur vento doctrina, imò cui caritas tanta est, vt ultra mandatum quidem diligas proximum tuum plus quàm te ipsum: & rursus tantilla, vt contra mandatum fauore liquefeat, pauore deficiat, perturbetur tristitia, auaritia contrahatur, protrahatur ambitione, suspitionibus inquietetur, conuicijs exagitetur, curis enisceretur, honoribus tumeat, liuore tabescat, tu, inquam, ita in proprijs te ipsum sentiens, quamam dementia quaso, aliena curare aut ambis, aut acquiescis? Sed enim audi, quid consulat cauta vigilque caritas? non quod a *2. Cor. 8.* lijs, inquit, sit remissio, vobis autem tribulatio, sed ex aequalitate. Noli nimium *Eccl. 7.* esse iustus, sufficit vt diligas proximum tuum, tamquam te ipsum, hoc quippe est ex aequalitate. Dicit enim Dauid: Sicut adipe & pinguedine repletur anima mea, *Psal. 61.* & labijs exultationis laudabit os meum: infundi nimiram prius volens, & sic effundere, nec solùm infundi prius, sed & impleri, quatenus de plenitudine eructares, non oscitaret de inanitate. Ergo & tu fac similiter, implere prius, & sic curato effundere. Benigna prudensque caritas affluere consuevit, non effluere. Fili mi nepereffluas, ait Salomon; sed & Apostolus, Propterea, inquit, debemus intendere his qua di- *Hebr. 2.* cuntur, ne fortè pereffluamus. Quid enim? tunc Paulo sanctior, sapientior Salomonez alioquin nec mihi sedet, ditari ex te exinanito. Si enim tu tibi nequam, cui bonus eris? De cumulo, si vales, adiua me: sin autem, parcito tibi. Ista planè verissimè D. Bernardus.